

Логично је да су афером Викиликс незадовољни атланлисти широм света, којима је фама о свемоћи и добрим намерама прекоокеанског „Великог брата“ представљала главни аргумент и основно убеђивачко средство. Моћ империја се одувек базирала не само на њиховој реалној снази, него и на фикцији о њиховој непобедивости. Али интересантно је да су сличну, ако не и већу дозу мрзовоље према Викиликсу и Џулијану Асанжу показали и неки докони домаћи патриоти и антиглобалисти, навикли да пред локалном биртијом, или на „фејсу“, „скајпу“ или каквом интернет форуму непрекидно ламентирају о томе како је „све“ (свет, цивилизација, а о Србији да и не говоримо), отишло до ђавола и како се ту више ништа не може учинити. (И зато је најбоље ништа ни не покушавати.)

Нисам, наравно, толико наиван да поверујем како се то све дешава само од себе. Уосталом, као што је познато, а у међувремену и документовано, ни у чувеном Ватергејту није била реч само о донкихотовској борби за истину два усамљена медијска јахача. Плету се ту, наравно, разне игре и интереси. Али суштина је ипак да је, уз малу помоћ савремене технологије, појединац макар и привремено победио и понизио велику силу. И комични су ми – а чак и помало сумњиви – они који тврде како је све ово са „Викиликсом“ само још једна „америчка намештаљка“, или да је објављено само оно што „сви знају“. Па, сви знамо да политичари имају доњи веш и репродуктивне органе. Али није баш свеједно уколико то за што знамо да постоји крене да се показује пред јавношћу и бирачима. А документација коју је Викиликс објавио, или се спрема да објави, јесте управо то. Дакле, откривање прљавог дипломатског веша, као и понечег од онога што се налази испод њега.

Логично је да су афером Викиликс незадовољни атланлисти широм света, којима је фама о свемоћи и добрим намерама прекоокеанског „Великог брата“ представљала главни аргумент и основно убеђивачко средство.

Но, и ова афера је показала да се свет мења, али да та промена иде много више у правцу мрачне Орвелове слике, него у смеру глобалне демократије постмодерног доба.

Када је пре четрдесетак година, у јеку вијетнамског и хладног рата, избила поменута афера „Вотергејт“, или када су објављене фотокопије компромитујућих владиних докумената који се тичу рата у Вијетнаму, нико није ни помислио да затвори *Нујорк тајмс* или

Вашингтон пост

, нити је ухапсио, или расписао црвену потерницу за Бернстином и Вудвортом.

Данас, међутим, нико не помишља да би Хилари Клинтон могла или морала поднети оставку, ако ни због чега другог, а оно макар због „командне одговорности“ јер се налази на челу институције одакле су ове стотине хиљада докумената исцуриле. А још пре због – нечувеног – личног налога да се шпијунирају генерални секретар и стални чланови Савета безбедности УН, укључујући чак и њихове биометријске податке!? Напротив. Госпођа Клинтон ових дана прети праведном осветом, Викиликсов сајт се руши и уклања са сервера широм света, секу му се финансијски дотоци, а његов власник прогони диљем планете због „силовања“, односно због добровољног, али, наводно, недовољно сигурног секса са неким шведским проституткама – које су се, наравно, тог „силовања“ присетиле некако баш у тренутку када је афера Викиликс експлодирала у лице америчке дипломатије.

Иако је објављена тек мрвица, већ и ово до сада је изазвало прави глобални дипломатски цунами. Морам признати да је као својеврстан мелем на моју душу која се нагледала свакојаким (само)понижења српских политичара легао податак како је словеначки премијер Пахор, ничим изазвано, нудио уговор за посао вредан више милијарди (и још приде смештај затвореника из Гвантанама) за само један двадесетоминутни сусрет са председником Обамом.

Када је пре четрдесетак година, у јеку вијетнамског и хладног рата, избила поменута афера „Вотергејт“, или када су објављене фотокопије компромитујућих владиних

докумената који се тичу рата у Вијетнаму, нико није ни помислио да затвори *Нујорк тајмс* или

Вашингтон пост

, нити је ухапсио, или расписао црвену потерницу за Бернстином и Вудвортом.

Афера Викиликс је већ сада разоткрила наличје и лицемерје високе светске политике. Нарочито америчке – чија влада јури Џулијана Асанжа (чују се већ и захтеви за ликвидацијом), док, с друге стране, у Србији и другим сателитским државицама и територијама директно финансира локалне медијске пројекте и охрабрује их да исте или сличне ствари раде својим владама.

Можда је међу реакцијама које су се ових дана могле прочитати најпоштенија и са највише осећаја за правила игре била она Вилијема Монтгомерија, представника старе обавештајне и дипломатске школе, када се још знало ко шта ради и ко је за шта одговоран. „Нисам љут на Викиликс“, каже Монтгомери, „него на америчку владу, која није била у стању да заштити своје представнике и тајност њихове међусобне комуникације“.

На сличан начин сам и ја љут због тога што се, барем до тренутка док ово пишем, најмање зна о садржају београдских дипломатских депеша. А неће бити да су оне баш најнебитније и најнезанимљивије од свега што се међу тим стотинама хиљада докумената може наћи.

Исто као што је тешко поверовати да је у читавом том пакету баш најважнија била белешка разговора америчког дипломате са једним Саркозијевим саветником у којој се негативно портретише актуелни министар спољних послова Вук Јеремић, за којег је речено да не охрабрује довољно Србе са Косова да учествују у раду косовских институција, да „даје велика обећања која не испуњава“, те да, све у свему, „не представља модерно лице Србије, за какво се издаје“.

„Нисам љут на Викиликс“, каже Монтгомери, „него на америчку владу, која није била у стању да заштити своје представнике и тајност њихове међусобне комуникације“.

У недостатку више садржаја, понешто се може закључити и на основу самог броја депеша посвећених појединим личностима. А када је о томе реч, убедљиво најзаступљенији су, наводно, Додик, Тадић, Јеремић и Коштуница. И док је то за Тадића и Коштуницу било за очекивати, толико присуство Додика и Јеремића могло би да значи да су њих двојица за Империју још увек извесне непознанице, док су остали углавном већ прочитана књига. Видећемо да ли ће тај суд бити промењен након што се открије шта у тим депешама пише, али засад се чини да су неки кругови у САД озбиљно забринуте да би им се ова два некадашња фаворита и миљеника могла отргнути са канапа и пребећи негде „источно од раја“.